

Goed kijken. Wakker blijven.

Jesaja 63, 16-17.19

Marcus 13, 33-37

'Goed kijken! Wakker blijven!' Dat klinkt anders dan 'Kijk uit, weest waakzaam'. Het laatste doet sterk denken aan dreigend gevaar, een onverhoedse overval; het eerste vooral aan tegenwoordigheid van geest, nuchter blijven, helder blijven zien waar het om gaat. En dat juist in turbulente tijden.

Vergeten we niet in wat voor tijd Marcus zijn boodschap schreef: de tempel, de trots van het volk, is met de grond gelijk gemaakt – Jeruzalem is onder de voet gelopen en als hoofdstad weggevaagd. Dat is vergelijkbaar met wat wij in onze tijd voorbij zien komen: de symbolen van westerse macht, de Twin Towers, zakten in elkaar; de financiële boom die groeide tot de hemel, is omgevallen; het ouder worden zonder grenzen wordt geen onbezorgde oude dag – de kwalen nemen toe en de voorzieningen worden onbetaalbaar; kerk en godsdienst, eens onaantastbaar, zitten in de beklagdenbank vanwege misbruik van macht over kwetsbaren; Het is of de veranderingen niet zijn bij te houden en rotsvaste ankerpunten los zijn geslagen en op drift raken.

Zo was het ook in de tijd van Marcus: Hij schrijft voor mensen in beroering. Zijn evangelie doet er geen schep bovenop, maar laat een tegengeluid horen: 'Blijf nuchter en alert, blijf doen wat je moet doen: houdt het huis van vrede dat Ik met jullie begonnen ben, overeind'

Ik denk hierbij aan de film over de Trappisten in het Algerijnse Tibhirine die bijna in symbiose leefden met hun moslimburen, maar deze vreedzame idylle hardhandig verstoord zagen worden door aanslagen van mislimrebellen en represailles van het regeringsleger. Duidelijk zijn de broeders van slag na een inval in hun klooster. Maar ze blijven stug doen wat ze altijd al deden: de moestuin bewerken, spreekuur houden voor zieken en medicijnen verstrekken uit hun apotheek, en vooral: blijven bidden en zingen, dienstbaar aan 'Die groter is dan wij'. En al doende ontdekken zij, wat voor kracht hierin schuilt.

Daar gaat het precies om in het voorgelezen evangelie: een huis van vrede zijn in een samenleving die in heftige beweging is, een zichtbare plek in deze turbulente wereld als teken van hoop, dat een ándere wereld blijft aankloppen en door wil breken. In tijden van crisis dreigt het al gauw 'ieder voor zich' te worden,

en onmiddellijk verhardt de samenleving.

Etty Hillesum schreef hierover: 'Men brengt in paniek stofzuigers in veiligheid, en men vergeet Jou te redden, ... jouw liefde in de harten van mensen.'

'Jouw liefde in de harten van mensen': dát in beeld brengen

is de uitdaging voor elke parochie en gemeente

– hart voor elkaar, compassie, naar elkaar kijken met nieuwe ogen

– vanuit vieren dat er anders dan met harde ogen naar óns gekeken wordt

– met elkaar bepraten wat dat betekent voor onze houding in de maatschappij

– nabij zijn aan zieken en aan hen die een dierbare verloren

– gastvrijheid en opvang bieden aan thuislozen en asylzoekers.

Kortom: de compassie die we vieren ook zelf laten zien

en zo God weer in beeld brengen in onze samenleving,

in de lijn van een oude psalm die we zongen: 'Keer terug, o God'

Maar moet dat per se: God weer in beeld? Is gewoon doén niet voldoende?

Moeten we weer knecht worden van de grote Baas,

onderdanig aan de heer des huizes, klein en onmondig?

Zo is het inderdaad vaak gesteld en in praktijk gebracht.

Maar draai het eens om:

Onze inspanningen die zo klein lijken, weinig resultaat laten zien,

– overschreeuwd door het groot lawaai op het wereldtoneel –,

zij hebben de kracht in zich die uiteindelijk overwint

omdat – zonder ophef – iemand in ons werkt die stormen de baas is!

De liturgie van het Kerstfeest ziet een oude psalm in vervulling gaan:

'De volken zijn rumoerig, de machthebbers spannen samen,

tegen de Heer en zijn Gezalfde: – een kwetsbare pasgeborene in een kribbe – ; maar

IK, zegt God, IK sta achter je, IK ben het die in Jou leef.'

Dat geldt ook voor ons, die op onze beurt

het gezicht, de handen en de voeten zijn van deze Gezalfde.

Het kleineert ons niet als we dienaren zijn van deze Heer,

het geeft ons juist kracht: de moed en het vertrouwen

om wakker te blijven en ons niet van de wijs te laten brengen,

om goed te kijken en helder voor de geest te houden waar het om gaat:

een huis van vrede overeind houden in een wereld op drift.

We zijn niet de Heer van het licht, de komst van de nieuwe dag is niet aan ons –

gelukkig maar: de wereld gaat ten onder aan lieden die hun visie opdringen.

Maar wel kunnen we voorbereiders en voorboden zijn van het licht

– we kunnen het om ons heen al wat lichter laten worden in donkere dagen.

GEBEDEN

Verborgen en in stilte
komt Gij onder ons.
Wij bidden U,
behoed ons voor leven aan de oppervlakte:
dat wij uw woord niet door lawaai laten overstemmen
maar laten inwerken in ons hart,
Leer ons te kijken met aandacht
en de tekenen zien van hoop midden in onze tijd.
God die ons nabij zijt,
laat komen uw rijk

In wat zwak staat
komt uw kracht naar voren:
Wij bidden U:
blijf in ons de aandacht wekken voor mensen
die kampen met verdriet
of lijden aan ziekten en gebreken;
dat zij van onze kant bemoediging ondervinden
en weer geloven in de waarde van hun bestaan.
God die ons nabij zijt,
laat komen uw rijk

Langs ongebaande en onvermoede wegen
komt uw nabijheid aan het licht.
Wij bidden U:
bevrijd ons van dwingend vasthouden
aan vooropgezette verwachtingen,
aan vaste patronen uit het verleden;
dat wij ruimte kunnen maken voor het leven,
als het anders loopt dan wij gedacht hadden.
God die ons nabij zijt,
laat komen uw rijk